

عنوان مقاله:

خاقانی شروانی در شعر خود از روایت کدام شاهنامه بهره برده است؟

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب حماسی، دوره 15، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

کامران ارزنگی - دانشجوی دکتری ادبیات حماسی دانشگاه فردوسی مشهد

محمد جعفر یاحقی - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

خاقانی شروانی قصیده‌سرای بزرگ سده ششم هجری قمری، به میزانی بسیار از روایات شاهنامه و داستان‌های اساطیری و پهلوانی در شعر خود بهره برده است. برخی شواهد نشان می‌دهد که شاعر در شعر خود به داستان‌هایی حماسی و پهلوانی از شاهنامه اشاره می‌کند که مربوط به روایت فردوسی از شاهنامه نیستند و مشخصاً در شاهنامه فردوسی وجود ندارند یا به گونه‌ای دیگر روایت شده‌اند. نگارندگان این سطور، این فرض را مطرح می‌کنند که ممکن است خاقانی افزون بر شاهنامه فردوسی، به شاهنامه‌ای دیگر نیز دست‌رسی داشته و از آن بهره گرفته باشد. شواهد شعری نشان می‌دهد که تلمیحات شاهنامه‌ای در اشعار شاعران سده‌های پنجم و ششم هجری قمری، به داستان‌هایی از شاهنامه اشاره دارد که متفاوت است از آنچه در شاهنامه فردوسی می‌بینیم و گویا اشارات شاهنامه‌ای شعر آنان، در برخی موارد، از مآخذی دیگر سرچشمه می‌گیرد. در این مقاله با بررسی شواهد شاهنامه‌ای شعر خاقانی و مطابقت آن‌ها با منابع حماسی پیشین و هم‌چنین روایات حماسی موجود در تواریخ کهن فارسی، این نتیجه به دست آمده است که این شاعر به غیر از شاهنامه فردوسی، شاهنامه‌هایی دیگر را نیز در دست داشته و با بررسی دقیق‌تر این شواهد می‌توان این فرض را مطرح کرد که وی بیش تر تحت تاثیر شاهنامه مسعودی مروزی بوده است. در این پژوهش، این شواهد مطرح و بررسی شده است.

کلمات کلیدی:

خاقانی شروانی، فردوسی، شاهنامه، مسعودی مروزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1541697>

